

U S N E S E N Í

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Hamplem ve věci navrhovatelů **a) Ing. Tomáše V.**, bytem xxx, **b) Ing. Tomáše K.**, bytem xxx, oba zastoupeni Mgr. Michalem Poupětem, advokátem se sídlem Štěpánská 27, Praha 1, PSČ 11000, proti společnostem **1. OKD, a.s.**, IČ 268 63 154, se sídlem Prokešovo náměstí 6/2020, Ostrava-Moravská Ostrava, PSČ 72830, **2. RPG INDUSTRIES SE**, se sídlem 199 Arch. Makarios Avenue, NEOCLEOUS BUILDING, 3030 Limasol , Kypr, obě zastoupené JUDr. Pavlem Dejlem, LL.M., Ph.D., advokátem se sídlem Jungmannova 24, Praha 1, PSČ 11000, o přezkoumání přiměřenosti protiplnění

t a k t o :

- I. Určuje se**, že přiměřené protiplnění za 1 kus kmenové akcie emitované společností OKD a.s., se sídlem v Ostravě, Moravské Ostravě, Prokešovo náměstí 6/2020, IČ 268 63 154, ISIN: CZ0005100651, o jmenovité hodnotě 1.000,- Kč, v zaknihované podobě, činí 956,10 Kč.
- II.** Návrh navrhovatelů, aby soud určil, že hlavní akcionář, společnost RPG INDUSTRIES SE, je povinen poskytnout v souvislosti s rozhodnutím valné hromady společnosti OKD, a.s., o přechodu akcií společnosti ve vlastnictví ostatních akcionářů na hlavního akcionáře, ve smyslu ustanovení § 183i obchodního zákoníku, ze dne 25.07.2005, oprávněným osobám protiplnění ve výši 4.592,-Kč, **s e z a m í t á .**
- III.** Navrhovatelé a), b) **jsou povinni zaplatit** společností OKD, a.s., se sídlem v Ostravě, Moravské Ostravě, Prokešovo náměstí 6/2020, IČ 268 63 154 a RPG INDUSTRIES SE, se sídlem 199 Arch. Makarios Avenue, NEOCLEOUS BUILDING, 3030 Limasol, Kypr, každé jednotlivě na nákladech řízení částku ve výši 5.332,10 Kč, k rukám jejich právního zástupce, a to do tří dnů od právní moci tohoto usnesení.
- IV.** Navrhovatelé a),b) **jsou povinni zaplatit** České republice, na účet Krajského soudu v Ostravě, za vypracování znaleckého posudku, každý jednotlivě 20.000,- Kč (celkem tedy 40.000,- Kč), a to do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení.
- V.** Navrhovatelům a),b) se každému samostatně ukládá **povinnost zaplatit** doplatek soudního poplatku ve výši 1.000,- Kč, a to do 5 dnů od doručení tohoto usnesení, na účet Krajského soudu v Ostravě.

O d ů v o d n ě n í :

Navrhovatelé se svým návrhem, doručeným soudu 14.09.2005, domáhali vydání soudního rozhodnutí, kterým by soud určil, že protiplnění stanovené rozhodnutím valné hromady společnosti OKD, a.s. (dále též jen „společnost“) ze dne 25.07.2005 v částce 1.010,- Kč za akcii společnosti v nominální hodnotě 1.000,- Kč není přiměřené. Současně žádali uložení povinnosti společnosti KARBON INVEST, a.s. (dále též jen „hlavní akcionář“) zaplatit jim, a též dalším oprávněným osobám, protiplnění ve výši 2.000,- Kč (podáním doručeným soudu 30.01.2009 tuto částku upřesnili na 4.592,- Kč) za jednu akcii o nominální hodnotě 1.000,- Kč.

V návrhu tvrdili, že jsou oba minoritními akcionáři společnosti. 25.07.2005 rozhodla valná hromada společnosti o přechodu vlastnického práva ke všem akciím společnosti vydaným na hlavního akcionáře, a to ke dni uplynutí jednoho měsíce ode dne zveřejnění zápisu rozhodnutí valné hromady do obchodního rejstříku v Obchodním věstníku. Valná hromada též rozhodla o výši protiplnění v částce 1.010,- Kč za 1 akcii o jmenovité hodnotě 1.000,- Kč, jakož i o lhůtě k poskytnutí protiplnění v trvání dvou měsíců ode dne zápisu vlastnictví hlavního akcionáře k vykoupným akciím do evidence Střediska cenných papírů (dále též jen „SCP“). Oznámení o provedení zápisu bylo zveřejněno v obchodním věstníku č. 33/2005 dne 17.08.2005. Navrhovatelé považovali výši protiplnění v částce 1.010,- Kč na jednu akcii za nepřiměřené i přes provedené ocenění jmění společnosti znaleckým ústavem NOVOTA a.s. Nepřiměřenost protiplnění dovozovali z toho, že znalecký ústav byl sjednán hlavním akcionářem, což samo o sobě vyvolává pochybnosti o jeho nestrannosti, při zpracování posudku užil znalecký ústav bezvýhradně výnosový přístup k ocenění, přičemž odhadní cena jednotlivých položek byla vždy ve zjevném rozporu jak s reprodukční cenou, tak s jeho cenou věcnou. K tomuto svému tvrzení uvedli též příklady. Dále tvrdili, že znalecký ústav vycházel ze závěru, že nájemné z nemovitostí, které jsou ve vlastnictví společnosti, se nebude zvyšovat, a to i přesto, že bylo zjevné zvýšení nájemného v nejbližším období. Znalecký ústav dále vycházel ze závěru, že se těžba uhlí bude postupně snižovat, ačkoliv pro tento závěr nebyly žádné předpoklady. Provozně nutný krátkodobý finanční majetek měl být pravděpodobně zohledněn v části posudku, kde byla oceňována provozní část společnosti, což se však nestalo. Oběma navrhovatelům jsou známy případy, kdy hlavní akcionář nakupoval v posledních 6-ti měsících akcie společnosti za částku převyšující 2.000,- Kč za jednu akcii. Znalecký posudek na straně 177 uvádí dvě různé hodnoty v kolonce „provozní hodnota vlastního kapitálu“.

Podáním doručeným soudu 19.04.2006 navrhovatelé doplnili svá tvrzení ohledně nepřiměřenosti výše schváleného protiplnění valnou hromadou společnosti o další tvrzení, že hlavní akcionář zvažuje opětovný prodej akcií společnosti na veřejných trzích za účelem získání finančních prostředků pro jeho další činnost. Z toho je patrné, že cílem hlavního akcionáře bylo získání akcií společnosti a jejich následný prodej s dosažením maximálního zisku.

Společnost ve svém vyjádření doručeném soudu 09.05.2006 navrhla zamítnutí návrhu v celém rozsahu. Namítla nedostatek své pasivní legitimace, neboť není účastníkem

hmotněprávního poměru, který byl založen rozhodnutím valné hromady společnosti, jež schválila převod akcií na hlavního akcionáře mezi jím a ostatními akcionáři.

Hlavní akcionář ve svém vyjádření k návrhu doručeném soudu 09.05.2006 navrhl zamítnutí návrhu v celém rozsahu. Na svou procesní obranu uvedl, že valná hromada byla na 25.07.2005 svolána na jeho žádost, neboť jeho podíl na základním kapitálu společnosti činil 98,0992 %, výše protiplnění byla doložena znaleckým posudkem vypracovaným znaleckým ústavem NOVOTA a.s. a rozhodnutí valné hromady bylo 29.07.2005 zapsáno rejstříkovým soudem a následně 17.08.2008 zveřejněno v Obchodním věstníku. Tvrdil, že jím zvolený znalecký ústav NOVOTA a.s. byl zcela nestranný při vypracování znaleckého posudku, dostal svým povinnostem stanoveným zákonem č. 36/1967 Sb. Poukázal na to, že se jedná již o druhý znalecký posudek potvrzující přiměřenost ceny akcií společnosti. První z nich byl zpracován v rámci tzv. povinné nabídky převzetí akcií společnosti, která byla závazná od 12.05.2005. Tento posudek rovněž zpracoval znalecký ústav NOVOTA a.s. S jím stanovenou přiměřenou kupní cenou za akcie při povinné nabídce převzetí vyslovila souhlas Komise pro cenné papíry. Navíc cena akcií společnosti podle tohoto posudku činila 925,- Kč/akcie, zatímco v souzené věci 1.010,- Kč/akcie. Zpracovaný znalecký posudek obsahuje všechny povinné náležitosti a vychází z metodiky ocenění zpracované Komisí pro cenné papíry. Ta ostatně sama vyslovila názor, že je věcí znalce, jak se rozhodne při volbě metodik oceňování s tím ovšem, že musí dodržet stanovené zásady. Nově zpracovaný znalecký posudek všechny tyto zásady naplňuje. Znalecký ústav důvodně použil pro ocenění neprovozních aktivit - nemovitostí - dva ze tří základních oceňovacích přístupů, přičemž výslednou tržní hodnotu stanovil na základě výnosové metody, neboť ta nejlépe charakterizuje daný majetek. Jde-li o nájemné použil při výpočtech index růstu nájmu bytových prostor ve výši 2 % ročně, nevycházel ze závěru, že by se těžba uhlí snižovala. Jde-li o dvě rozdílné provozní hodnoty vlastního kapitálu, jedná se o pouhou tiskovou chybu, která neměla vliv na výpočet výsledné hodnoty. Provozně nutná část krátkodobého finančního majetku byla zohledněna jako součást výnosné provozní hodnoty vlastního kapitálu společnosti.

Navrhovatelé v reakci na vyjádření společnosti a hlavního akcionáře doplnili svá tvrzení podáním doručeným soudu dne 26.05.2006 tak, že v návrhu uvedené výtky jednotlivých způsobů oceňování uvedli jen příkladmo, nikoliv vyčerpávajícím způsobem. Je věcí soudu, aby přiměřené protiplnění přezkoumal v celém rozsahu.

Ze znaleckého posudku zpracovaného společností Ostravská znalecká, a.s. ze dne 29.05.2006 soud zjistil, že označený znalecký ústav ocenil akcie společnosti OKD, a.s. pro účely posouzení výše přiměřeného protiplnění akcionářů vůči společnosti - nyní RPG INDUSTRIES SE, se sídlem na Kypru. Provedl analýzu vnějšího potenciálu, konkurenčního postavení podniku, vertikální a horizontální analýzu aktiv a pasiv za období let 2001 - 2005, a tutéž analýzu výsledovky za uvedené období, analýzu poměrových ukazatelů. Metodou ocenění zvolil výnosové ocenění metodou DCF ekvity, která jediná možná umožňuje zjistit hodnotu těžební části podniku při současném posouzení všech rizikových faktorů. Majetková substance těžební části podniku je úzce zaměřena na současnou výrobu společnosti a nelze

proto předpokládat budoucí možnost změny využití. Jde-li o neprovozní, nedůlní majetek společnosti, provedl znalecký ústav ocenění metodou diskontovaných peněžních toků FCFE, a to na základě znalci upravených plánů. Tržní hodnotu podniku společnosti OKD, a.s. pak stanovil k datu ocenění částkou 23,232,238.000,- Kč. V závěru pak uvedl, že jím zjištěná výše přiměřeného protiplnění akcionářů vůči společnosti dříve KARBON INVEST, a.s. nyní RPG INDUSTRIES SE, na jednu akcii emitovanou společností OKD, a.s. o jmenovité hodnotě 1.000,- Kč k 18.09.2005 činí 956,10 Kč. Znalecký posudek je opatřen doložkou a podpisem zástupce znaleckého ústavu. Znalecký úkol je zapsán pod pořadovým číslem 132/11/07 znaleckého deníku.

Z výsledku zástupce znaleckého ústavu Ing. René Urbaniece soud zjistil, že pro určení přiměřenosti protiplnění za akcie OKD a.s. znalecký ústav použil, jako hlavní metodu ocenění, metodu diskontovaných volných peněžních toků. Tato metoda byla jako jediná schopná postihnout všechna specifika hospodaření společnosti v budoucím období. Znalecký ústav oceňoval zvláště jednotlivé dceřinné společnosti a hodnotu těchto aktiv přičetl k hodnotě společnosti mateřské. Rovněž majetek společnosti byl pro rozdílný charakter činností společnosti rozdělen na dvě hlavní části, a to majetek těžební a majetek nemovitý, který neslouží k těžební činnosti. Obchody, které jsou založeny na transakcích a tržním vývoji v období po datu ocenění společnosti, vycházejí z ocenění akcií v roce 2008 a následně diskontují tuto hodnotu na současnou hodnotu akcií k září 2005. Při oceňování společnosti vycházel znalecký ústav z informací známých mu k datu ocenění (veškeré informace a změny, které se udály po tomto datu, nebyly v posudku zohledněny) – v souladu s oceňovací praxí v ČR. Vývoj ceny akcií společnosti NWR po vstupu na burzu cenných papírů nerefletoval, neboť se jedná o společnost diametrálně odlišnou od společnosti OKD a.s. Znalecký ústav musel vycházet z informací známých mu k datu ocenění společnosti a ne k datu zpracování posudku. Z toho důvodu od společnosti vyžadoval informace známé k datu ocenění, tedy k září 2005 (pozdější vyjádření představitelů OKD a.s. nebral v úvahu a i kdyby mu byly předloženy finanční plány platné k datu ocenění, odmítnul by je). Žádný analytik nemůže predikovat případné skokové nárůsty ceny na komoditních burzách, tak jak k nim došlo po vytěsnění minoritních akcionářů. Hodnota přírážky R za nižší likviditu byla stanovena na 3%, a to na základě vlastních zkušeností znaleckého ústavu a jeho pracovníků (nejedná se o exaktní propočet, jelikož žádný propočet pro zjištění této hodnoty neexistuje), takováto přírážka je ústavem využívána dlouhodobě i v ostatních případech oceňování. Dále znalec uvedl, že z dostupné literatury v ČR vztahující se k těžebním společnostem lze vyvodit, že nejnižší hodnota R by měla být ve výši 1%, ale spíše více, a to s ohledem na rizikovost této podnikatelské činnosti. Rovněž uvedl, že pokud by znalecký ústav oceňoval společnost k 31.03.2005, dospěl by k vyšší ceně, a to o hodnotu vyplacených dividend, tedy 200,- Kč.

Z informace o povinné nabídce převzetí uveřejněné v Hospodářských novinách 14.04.2005 soud zjistil, že společnost KARBON INVEST, a.s. učinila vlastníkům akcií společnosti povinnou nabídku převzetí v souladu s ust. § 183b obch. zák. a nabídku na odkoupení v souladu s ust. § 183h odst. 3 obch. zák. Za takto odkupované akcie nabídla akcionářům

částku 925,- Kč za jednu akcii společnosti (tato částka byla stanovena v souladu se znaleckým posudkem vypracovaným společností NOVOTA a.s.).

Ze stanoviska členů představenstva a dozorčí rady společnosti OKD, a.s. soud zjistil, že členové těchto orgánů přezkoumali a projednali obsah nabídky převzetí a odkoupení předložené hlavním akcionářem, přičemž dospěli k závěru, že nabídka hlavního akcionáře není v rozporu se zájmy akcionářů, zaměstnanců a věřitelů společnosti, a že postavení zaměstnanců a věřitelů by se nemělo změnit.

Z oznámení o konání mimořádné valné hromady, ze 07.07.2005, soud zjistil, že představenstvo společnosti svolalo mimořádnou valnou hromadu na 25.07.2005 v 11 hod., ve velkém sále v sídle společnosti. Na pořadu jednání valné hromady bylo rozhodnutí o přechodu akcií společnosti ve vlastnictví ostatních akcionářů na hlavního akcionáře podle ust. § 183i obch. zák. Hodnota protiplnění za jednu akcii společnosti byla stanovena na základě znaleckého posudku společnost NOVOTA, a.s. na 1.010,- Kč.

Z notářského zápisu Nz 713/2005, N 779/2005, z 25.07.2005, soud zjistil, že se téhož dne konala mimořádná valná hromada společnosti, která byla svolána na žádost hlavního akcionáře. Valné hromady se zúčastnilo 6 akcionářů, kteří vlastnili nebo zastupovali akcie představující 98,11% podíl na základním kapitálu. Valná hromada rozhodla o přechodu vlastnického práva ke všem akciím emitovaných společností na hlavního akcionáře, a to s účinností ke dni uplynutí jednoho měsíce od zveřejnění zápisu usnesení valné hromady do obchodního rejstříku. Hodnota protiplnění za jednu akcii o jmenovité hodnotě 1.000,- Kč byla stanovena na 1.010,- Kč. Pro hlasovalo 99,98% hlasů přítomných akcionářů.

Ze strany Obchodního věstníku ze 17.08.2005 soud zjistil, že k 29.07.2005 se do ostatních skutečností v obchodním rejstříku zapisuje usnesení mimořádné valné hromady společnosti z 25.07.2005, jímž bylo určeno, že hlavním akcionářem společnosti je společnost KARBON INVEST, a.s., který ke dni konání valné hromady vlastní akcie společnosti, jejichž souhrnná jmenovitá představuje 98,0997% podíl na základním kapitálu společnosti (celkem 23,838.232 ks akcií). Valná hromada schválila přechod vlastnického práva ke všem akciím minoritních akcionářů emitovaných společností na hlavního akcionáře, a to s účinností ke dni uplynutí jednoho měsíce od zveřejnění zápisu usnesení valné hromady do obchodního rejstříku. Výše protiplnění za vykupované akcie byla stanovena na 1.010,- Kč za jednu akcii o jmenovité hodnotě 1.000,- Kč (na základě znaleckého posudku vypracovaného společností NOVOTA a.s.).

Z výpisu ze Střediska cenných papírů z 31.08.2005 soud zjistil, že k tomuto dni vlastnil navrhovatel a) 667 kusů kmenových akcií společnosti OKD, a.s. o jmenovité hodnotě 1.000,- Kč, ISIN: CZ0005100651.

Z výpisu ze Střediska cenných papírů z 06.09.2005 soud zjistil, že k tomuto dni vlastnil navrhovatel b) 515 kusů kmenových akcií společnosti OKD, a.s. o jmenovité hodnotě 1.000,- Kč, ISIN: CZ0005100651.

V rámci dokazování soud hodnotil v řízení provedené důkazy jednotlivě i v jejich vzájemné souvislosti tak, jak mu tuto povinnost ukládá ust. § 132 o.s.ř. (podle zásad formální logiky).

Pro právní posouzení věci je rozhodující znění zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (dále též jen „obch. zák.“), ve znění pozdějších změn a doplnění provedených zejména zákony č. 216/2005 Sb. a č. 377/2005 Sb., zejména pak § 183i a násl.

Výše učiněná skutková zjištění soudu ústí v níže uvedené skutkové závěry, jakož i právní posouzení věci.

Soud nemá žádných pochybností o tom, že účastenství v tomto řízení je regulováno ust. § 94 o.s.ř., na které odkazuje ust. § 200e o.s.ř., pod které je samotné řízení o stanovení přiměřenosti plnění řazeno, a jde tudíž o řízení nesporné. Účastníky tohoto řízení proto musí být všichni ti, do jejichž právní sféry by se rozhodnutí soudu mohlo promítnout. Ust. § 183k odst. 3 obch. zák. stanoví závaznost rozhodnutí soudu jak pro hlavního akcionáře, tak pro samotnou společnost. V právní sféře obou společností bude mít rozhodnutí soudu reflexi zejména majetkového charakteru. Obě proto musí mít prostor v nalézacím řízení hájit svá práva, uplatnit svou procesní obranu, v opačném případě by jim soud odepřel přístup ke spravedlnosti (rozhodnutí obě společnosti zavazuje, ovšem společnost OKD, a.s. by neměla možnost se hájit), což je jeden ze základních atributů demokratického právního státu vtěleného do práva na soudní ochranu. Z tohoto důvodu se společnost mylí pokud má za to, že není ve věci pasivně legitimována (v nesporném řízení navíc pro argumentaci absencí pasivní legitimace není místo, neboť mezi účastníky řízení nejde o spor o právo, nýbrž o úpravu právních poměrů mezi nimi do budoucna), protože ust. § 183k odst. 3 obch. zák. upravuje závaznost rozhodnutí soudu do budoucna proto, aby již nebyla vedena žádná další soudní řízení o témže nároku (protiplnění) mezi dalšími minoritními akcionáři a společností. Proto se ostatně každý další návrh připojuje již k návrhům podaným a není vedeno nové řízení.

Mezi účastníky nebylo skutkového sporu ohledně aktivní legitimace navrhovatelů, řádného průběhu rozhodné valné hromady, jakož i přijetí příslušného rozhodnutí, které vedlo k vytěsnění minoritních akcionářů. Soud přesto skutkově uzavírá (maje na zřeteli formální správnost usnesení), že

- navrhovatelé byli akcionáři společnosti (prokazují výpisy ze Střediska cenných papírů z 06.09.2005 a 31.08.2005),
- mimořádná valná hromada společnosti, konaná 25.07.2005, schválila výši přiměřeného protiplnění způsobem předpokládaným § 183i odst. 2, 3 obch. zák. (ve znění účinném v době jejího rozhodování) – jeho výše byla stanovena na základě znaleckého posudku a byla schválena potřebnou většinou (prokazuje zápis z valné hromady z 25.07.2005),
- 17.08.2005 bylo v Obchodním věstníku publikováno rozhodnutí rejstříkového soudu ohledně zápisu přechodu vlastnického práva ke všem akciím emitovaným společností na hlavního akcionáře, což prokazuje fotokopie Obchodního věstníku ze 17.08.2005.

Rozhodnutí valné hromady společnosti o schválení převzetí jmění hlavním akcionářem z 25.07.2005 zakládá mezi ním a všemi minoritními akcionáři závazkový právní vztah. Jeho obsahem je v souzené věci jednak povinnost společnosti dát příkaz k zápisu změny vlastníků zaknihovaných účastnických cenných papírů na majetkových účtech osobě oprávněné vést takovou evidenci (Středisko cenných papírů), a to do 30-ti dnů od přechodu vlastnického práva k těmto akciím na hlavního akcionáře (§ 1831 odst. 5 obch. zák., tedy do 30-ti dnů od 17.08.2005, kdy došlo ke zveřejnění rozhodnutí valné hromady v Obchodním věstníku) a na druhé straně právo každého minoritního akcionáře na přiměřené protiplnění vycházející ze znaleckého ocenění jmění společnosti.

Navrhovatelé včas (ke zveřejnění rozhodnutí valné hromady v Obchodním věstníku došlo 17.08.2005 a návrh byl soudu doručen 14.09.2005, přičemž § 183k odst. 1 obch. zák. přiznává toto právo akcionářům v časovém úseku od okamžiku obdržení pozvánky na valnou hromadu do 30-ti dnů od zveřejnění rozhodnutí valné hromady v Obchodním věstníku) využili svého práva a domáhali se u soudu přezkumu přiměřenosti výše protiplnění. Uplatnili tak své právo plynoucí ze závazkového právního vztahu, jehož předmětem jsou účastnické cenné papíry a na nich váznoucí práva, zejména pak právo vlastnické. Jedná se o zvláštní formu přechodu vlastnictví k účastnickým cenným papírům z minoritních akcionářů (nejen navrhovatelů) na společnost. Zákon (§1831 odst. 3 obch. zák. ve znění účinném k 25.07.2005 – konala se rozhodná valná hromada) upravuje přechod vlastnického práva uplynutím jednoho měsíce od zveřejnění zápisu usnesení valné hromady do obchodního rejstříku (17.08.2005 došlo ke zveřejnění, tedy 17.09.2005 uplynula zákonná lhůta). Navrhovatelé dne 18.09.2005 pozbyli vlastnické právo k jim vlastněným účastnickým cenným papírům a současně se jejich vlastníkem k tomuto datu stal hlavní akcionář. Proto byl tento den stanoven též jako den rozhodný pro stanovení výše protiplnění. Ostatně stejně uzavřela tehdy existující Komise pro cenné papíry (dnes Ministerstvo financí ČR) ve svém stanovisku.

Vycházejí ze závěru učiněného v předchozím odstavci, stanovil soud rozhodným dnem pro určení výše přiměřeného protiplnění 18.09.2005. Znalecký ústav Ostravská znalecká a.s. (dále též jen „znalecký ústav“) k tomuto datu provedl ocenění resp. splnil uloženou povinnost soudem stanovit k tomuto datu výši protiplnění za jednu akcii emitovanou na základní kapitál společnosti. Současně zaměstnanec znaleckého ústavu vyčerpávajícím způsobem ve své výpovědi u ústního jednání soudu zodpověděl všechny odborné otázky uložené mu jednak soudem v písemném zadání (soud v této souvislosti konstatuje, že nemůže hodnotit odborné znalecké závěry ve smyslu jejich správnosti) a jednak též právním zástupcem obou navrhovatelů jakož i samotným navrhovatelem a) při ústním jednání soudu.

Znalecký posudek obsahuje všechny formální náležitosti vyžadované zákonem č. 36/1967 Sb. a na něj navazující vyhláškou č. 37/1967 Sb. Znalecký ústav zcela vyčerpал zadaný znalecký úkol a jím učiněné závěry jsou náležitě odůvodněny a mají podklad v obsahu jeho nálezu. Zástupce znaleckého ústavu ve své výpovědi u ústního jednání soudu logicky, přesvědčivým způsobem, zdůvodnil užitou metodu ocenění (jde o metodu diskontovaných volných peněžních toků), neboť pouze tato metoda byla - dle něj - jako jediná schopna

postihnout všechna specifika hospodaření společnosti v budoucnu. Vycházel přitom ze struktury společností, které ve vzájemném vztahu vytváří vztah mateřské společnosti (společnost samotná) a společností dceřiných. Za podstatný považoval fakt, že mezi nimi dochází k významným obchodním aktivitám, které se výrazně promítají do hospodaření společností. Soud na tomto místě konstatuje, že jeho hodnocení nepodléhá odborné závěry ústavu ve smyslu jejich správnosti, nýbrž podstatná pro hodnocení je přesvědčivost posudku ohledně jeho úplnosti, logického zdůvodnění a soulad s dalšími v řízení provedenými důkazy.

Namítají-li navrhovatelé, že znalecký posudek je neúplný ve vztahu k zadanému znaleckému úkolu, neboť znalecký ústav nezohlednil samotnou skutečnost a okolnosti, za kterých došlo k přechodu vlastnického práva (nucený přechod vlastnictví ze zákona bez souhlasu navrhovatelů, kteří tak byli vyloučeni z účasti na budoucích výnosech), soud tuto námitku – vycházející přitom z obsahu znaleckého posudku, ale též z výpovědi zástupce znaleckého ústavu – neshledal důvodnou. Je zřejmé, že zadaný znalecký úkol, tak jak jej soud formuloval v písemném zadání, vyžadoval též zohlednění právě možných očekávaných budoucích výnosů, což znalecký ústav učinil. Ostatně v písemném vyhotovení posudku sám předpokládá zjišťování hodnoty tržní ve smyslu průměrného očekávání budoucích výnosů podniku, přičemž má za to, že tržní hodnota je odhadnutá částka, kterou je možno získat prodejem majetku mezi dobrovolně a legálně jednajícím kupujícím a prodávajícím (k tomu srovnej posudek, bod 1.4, čl. 61 spisu). Znalecký ústav tímto postupem (ten ostatně v této otázce obhájil jeho zástupce u ústního jednání soudu, když uvedl, že obchody, které jsou založeny na transakcích a tržním vývoji v období po datu ocenění společnosti, vycházejí z ocenění v roce 2008 a následně diskontují tuto hodnotu na současnou hodnotu akcií k září 2005) zohlednil možné očekávané budoucí výnosy podniku právě z toho důvodu, že oba navrhovatelé (jako i jiní menšinoví akcionáři) jsou z účasti na nich vyloučeni.

Také námitka navrhovatelů, že znalecký posudek nepřihlédl ke skutečnostem, které byly znaleckému ústavu známy do data vyhotovení posudku (23.02.2007) nemá opodstatnění. Právě s ohledem na stanovené datum ocenění určené soudem, nemůže – a to zcela logicky – znalecký ústav, byť vyhotovuje znalecký posudek s určitým časovým odstupem, užít přesných údajů přístupných po rozhodném dni (18.09.2005) pro zohlednění konečného ocenění, neboť by tím popřel zcela běžný a v praxi užívaný postup odhadu budoucího vývoje (budoucích výnosů či realizovaných záměrů). Ostatně při pravdivosti tohoto tvrzení navrhovatelů by nebylo nic jednoduššího než vyčkat určitou dobu a budoucí vývoj neodhadovat a naopak následně vycházet z reálných faktů. Tím by se ovšem zcela popřel smysl a účel prováděného ocenění, a proto ostatně žádná z metod znaleckého ocenění s tímto parametrem (zohlednění reálného vývoje po datu ocenění) nepočítá. Je proto naopak povinností znaleckého ústavu při zohlednění budoucích výnosů a případně realizovaných záměrů, provést odhad budoucího vývoje za použití v té době známých informací, které ovšem musí ústav označit za dostatečně relevantní proto, aby vůbec takové zohlednění mohl provést. To se v souzené věci stalo. Zástupce ústavu u ústního jednání dostatečně vysvětlil, z jakých důvodů s investičními akcemi (otevírání dolů v zahraničí, provedená restrukturalizace majetkových účastí) při ocenění, resp. zohlednění budoucího vývoje do ceny, nepočítal. Jednoduše žádný analytik –

jak uvedl - nemůže predikovat případné skokové nárůsty ceny na komoditních burzách, které tyto aktivity podpořily. Ostatně ceny se pohybují jak směrem nahoru, tak i směrem dolů.

Vedou-li dále navrhovatelé polemiku se společností o tom, zda by vůbec k restrukturalizaci došlo bez vytěsnění minoritních akcionářů, nemá tato polemika význam pro rozhodnutí soudu potud, že znalecký ústav budoucí vývoj včetně možné restrukturalizace zohlednil ve svém znaleckém závěru s tím, že budoucí vývoj zohlednil právě na základě tehdy známých informací, nikoliv informací, které budou známy v budoucnu. Zástupce ústavu výslovně uvedl, že i kdyby mu byly předloženy finanční plány platné k datu ocenění, odmítl by je. S ohledem na tento závěr soud žádný logický rozpor ve znaleckém posudku nenašel.

Navrhovatelé se mýlí, pokud tvrdí, že samo stanovení absolutně přesné hodnoty akcie znaleckým posudkem je nelogické. Vycházejí z jimi samotnými užití teze, že investice do akcií je spekulativnější než investice do dluhopisů či nemovitostí a jejich tržní cena kolísá kolem reálné ceny, pročež nezbyvá než vyjít z ceny, kterou je kupující ochoten nabídnout a prodávající zaplatit, musí být při každém obchodu s akciemi stanovena jejich konkrétní cena. Akcie je (jak uzavřel Ústavní soud ČR ve svém nálezu Pl. ÚS 56/05) výrazem podílu na určité majetkové hodnotě, je předmětem vlastnického práva a jako taková musí mít při nuceném výkupu s přihlédnutím ke všem podstatným okolnostem určitou konkrétní cenu.

Nelze přiznat relevanci tvrzení navrhovatelů, že znalecký posudek porušuje zásady racionální logiky tím, že nesprávně stanovil způsob a přístupy ocenění zejména u bytového fondu, který nesprávně předpokládá omezenost převodu těchto nemovitostí. Samotný znalecký posudek konstatuje, že hlavními podmínkami stanovenými v rozhodnutí vlády ČR č. 904 z 15.09.2004 pro prodej akcií emitovaných společnostmi na právního předchůdce hlavního akcionáře je nepřevést na třetí osobu vlastnické právo k žádné budově s byty, ani žádné bytové jednotce v období prodeje akcií, mimo převod na stávající nájemce a za cenu přiměřenou a obvyklou při převodu bytů z vlastnictví státu, krajů a obcí do vlastnictví stávajících nájemců. Znalecký ústav, pomíjíje přitom právní hodnocení uvedeného závazku resp. omezení, musel tento zjištěný fakt zohlednit, a to ve formě omezení převoditelnosti.

Je pravdou, že zástupce znaleckého ústavu při svém výsledku uvedl, že by předmětné akcie k 31.03.2005 ocenil vyšší částkou, přibližně o hodnotu vyplacených dividend, tedy o 200,- Kč. S tímto závěrem ovšem velmi úzce souvisí fakt, že tato částka představuje dividendu, o jejíž výplatě rozhodla, a to i ve vztahu k navrhovatelům, kteří v té době byli akcionáři, valná hromada. Vyplacený podíl na zisku proto nemůže ovlivnit ocenění provedené po datu rozhodnutí resp. výplaty dividendy. V této skutečnosti rovněž žádný logický rozpor není.

Konečně znalecký ústav ústy svého zástupce u soudu uvedl důvody, pro které použil hodnotu přírážky R ve výši 3 %, která byla stanovena na základě známé metodiky, zkušeností a znalostí pracovníků znaleckého ústavu. Přírážka je v této výši ústavem užívána dlouhodobě a až na výjimky se jedná o její nejnižší hodnotu s tím ovšem, že žádný exaktní propočít pro zjištění této hodnoty neexistuje. Tato přírážka přitom vyjadřuje rizikovost investice. Jde-li o souzenou věc, vycházel ústav z dostupné odborné literatury na českém trhu, z podmínek

českých těžebních společností. Nejnižší hodnota by u nich měla být 1 %, ale s ohledem na rizikovost této podnikatelské činnosti by měla být a konečně též byla vyšší (3%).

S ohledem na výše uvedené v řízení nebylo prokázáno, že by znalecký posudek s ohledem na výpověď zástupce ústavu u jednání soudu, byl neúplný ve vztahu k zadanému znaleckému úkolu. Námitky navrhovatelů směřující k jeho vnitřním rozporům byly vyvráceny. Naopak soud shledal posudek konzistentní, jde-li o výchozí předpoklady, a na jejich základě provedené zdůvodnění a konečné závěry, což současně vylučuje potřebu provedení revizního znaleckého posudku, pročež návrh na jeho provedení zamítl.

Ze všech výše uvedených důvodů soud – máje na zřeteli závaznost jeho rozhodnutí též pro ostatní akcionáře a hlavního akcionáře (§ 183k odst. 3 obch. zák.) – určil, že výše přiměřeného protiplnění činí 956,10 Kč. Na druhé straně však – vzhledem k tomu, že se oba navrhovatelé vydání takového rozhodnutí domáhali – zamítl jejich návrh na určení, že hlavní akcionář je povinen poskytnout oprávněným osobám protiplnění ve výši 4.592,-Kč (výrok II. usnesení), neboť takováto výše protiplnění neodpovídá znaleckým závěrům, jak jsou konstatovány výše.

Vzhledem k tomu, že společnosti měly úspěch při bránění svých práv přiznal jim soud – vycházející z ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. – právo na náhradu nákladů řízení ve výši 10.664,20 Kč. Ty představují náklady právního zastoupení společností advokátem ve výši 7.440,- Kč [podle ust. § 5 písm. c), §17 odst. 2 vyhl. č. 484/2000 Sb. ve znění novely č. 617/2004 Sb.], 2 x režijní paušál á 75,- Kč za převzetí a přípravu zastoupení a vyjádření ve věci (podle ust. § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. ve znění novely č. 618/2004 Sb.) a 2 x režijní paušál á 300,- Kč za oznámení o právním nástupnictví a účast u jednání soudu (podle ust. § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. ve znění novely č. 276/2006 Sb.), cestovné z Olomouce do Ostravy a z Ostravy do Prahy vlakem ve výši 771,50 Kč (kilometrická banka ČD 635 km x 0,90 Kč + místenka 200,- Kč) a DPH ve výši 19% (právní zástupce doložil osvědčení o tom, že je plátcem této daně), což představuje částku 1.702,70 Kč. Vzhledem k tomu, že obě společnosti byly zastoupeny jedním advokátem, je navrhovatel povinen zaplatit každé z nich polovinu těchto nákladů, tedy 5.332,10 Kč.

Soud navrhovatelům a), b) každému jednotlivě uložil povinnost zaplatit státu Česká republika na účet Krajského soudu v Ostravě u ČNB Ostrava, č.úctu 19-4123761/0710, VS 2226011405, částku 20.000,- Kč za vypracování znaleckého posudku. Takový postup umožňuje § 150 o.s.ř., podle kterého, jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele, nemusí soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti přiznat. Předmětem řízení v souzené věci je určení výše přiměřeného protiplnění, které musí společnost, jako hlavní akcionář, poskytnout menšinovým akcionářům (tedy i navrhovatelům) v případě jejich vytěsnění. Zákonná úprava upravující tento proces, platná v době podání žaloby (návrhu), neposkytovala menšinovému akcionáři jiný prostředek právní ochrany, který by při své aplikaci fakticky znamenal přezkum přiměřenosti protiplnění za jeho akcie, než uplatnění tohoto práva u soudu. Soud pak své následné rozhodnutí opírá zejména o znalecké závěry jím ustanoveného znalce, který má - na rozdíl od menšinového akcionáře - přístup (a v případě neochoty společnosti mu

těž svědčí donucující nástroje uplatňované skrze soud) k dokumentům a informacím ohledně stavu majetku společnosti (nepočítaje v to účetní závěrky, neboť ty jsou pro zjištění stavu majetku společnosti a zejména pak jeho hodnoty nedostatečné). Pouze prostřednictvím znaleckého zkoumání se menšinový akcionář (výhradně v zahájeném řízení) fakticky dozví potřebné údaje, z nichž přiměřenost poskytnutého protiplnění vychází. Společnost mu podrobné informace nezpřístupní, odkazuje zpravidla na závěry jí určeného znalce k ocenění jmění, s nimiž však akcionář nesouhlasí. Výše znaleckého přiznaného znalci v souzené věci by ve světle výše učiněných závěrů znamenala pro navrhovatele nepřiměřenou zátěž spojenou s jediným možným prostředkem právní ochrany - soudním přezkumem. V těchto skutečnostech soud spatřuje důvody hodné zvláštního zřetele, pro které nepřiznal státu Česká republika náhradu nákladů řízení v plné výši. Nebylo by totiž spravedlivé žádat po drobném akcionáři (navrhovatelích) jejich úhradu (znalecké) v plné výši (soud akcentuje zejména ten fakt, že bez znaleckého zkoumání by byl soudní přezkum přiměřenosti výše poskytnutého protiplnění v podstatě vyloučen), pročež soud uložil navrhovatelům a), b) každému jednotlivě povinnost zaplatit státu na nákladech řízení 20.000,- Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15-ti dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Vrchnímu soudu v Olomouci prostřednictvím Krajského soudu v Ostravě, písemně, ve trojím vyhotovení.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat soudního výkonu rozhodnutí.

V Ostravě dne 2.února 2009

Za správnost vyhotovení:
Dagmar Salomonová

JUDr. Petr Hampel, v.r.
samosoudce